

Masuri propuse pentru adresarea potentialelor efecte semnificative asupra mediului prin implementarea POR Nord-Est 2021-2027

Masurile propuse sunt necesare pentru prevenirea, eliminarea, minimizarea si compensarea efectelor negative semnificative asupra mediului si a sanatatii generate prin implementarea proiectelor ce se vor derula prin POR NE si pentru consolidarea efectelor pozitive care apar prin implementarea POR NE. Acestea sunt stabilite avand in vedere reglementarile legislative in domeniul calitatii aerului, a apei, solului, schimbarilor climatice, zgomotului si obiectivele si tintele propuse la nivel national pentru orizontul de timp 2030, privind dezvoltarea durabila, strategia energetica, schimbarile climatice si domeniile transporturi si turism.

A. Masuri generale pentru adresarea potentialelor efecte semnificative

Pentru prevenirea si reducerea impactului negativ asupra factorilor de mediu se vor avea in vedere urmatoarele aspecte:

- ≈ ghidurile privind elaborarea cererilor de finantare aferente POR NE 2021-2027 trebuie sa fie astfel concepute incat aplicatiile beneficiarilor sa respecte cerintele cu privire la aspectele de mediu ce trebuie avute in vedere pentru implementarea proiectelor propuse;
- ≈ pentru fiecare proiect propus se vor parcurge procedurile legale de reglementare din punct de vedere al protectiei mediului in scopul identificarii variantelor optime de aplicare, cu impact minim asupra factorilor de mediu, conform Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice si private asupra mediului;
- ≈ amplasamentele noilor investitii, inclusiv a organizarii de santier aferente acestora, se vor stabili pe suprafete de teren situate in afara ariilor naturale protejate si a zonelor impadurite;
- ≈ in cazul proiectelor care implica amplasamente noi, acestea se vor stabili astfel incat sa nu afecteze zonele de protectie sanitara sau alte zone cu regim de protectie, cu respectarea reglementarilor Ordinului 119/ 2014 pentru aprobarea Normelor de igiena si sanatate publica privind mediul de viata al populatiei;
- ≈ interventiile din POR care pot avea un impact substantial asupra mediului, indentificat in cadrul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului, vor include in proiectele tehnice masurile pentru prevenirea riscurilor de mediu si a riscurilor tehnologice si programul de monitorizare stabilit in cadrul actelor de reglementare de mediu;
- ≈ considerarea noilor orientari tehnice publicate de Comisia Europeana prin comunicarea "Technical guidance on the climate proofing of infrastructure in the period 2021-2027" ("Indrumari tehnice privind protectia climatica a infrastructurii in perioada 2021-2027") din 29.07.2021, la evaluarea proiectelor propuse spre finantare.

B. Masuri specifice pentru adresarea efectelor potentiale semnificative

Tabel 1 Masuri specifice pentru prevenirea si reducerea efectelor negative asupra mediului si pentru consolidarea efectelor pozitive generate de implementarea POR NE 2021-2027

Nr. crt.	Aspecte de mediu	Masuri propuse pentru implementarea POR NE 2021-2027
1.	Aer	<ol style="list-style-type: none">1. Respectarea planurilor de gestionare/mentinere a calitatii aerului in zonele urbane care intra sub incidenta Ordinului 2202/11.12.2020 privind aprobarea listelor cu unitati administrativ-teritoriale intocmite in urma incararii in regimuri de gestionare a calitatii aerului din zonele si aglomerarile prevazute in anexa 2 la legea 104/2011 privind calitatea aerului inconjurator, inclusiv cu actualizarile si modificarile ulterioare;2. Stabilirea traseelor noi de drumuri judetene si variante noi ocolitoare astfel incat sa se evite zonele cu densitate crescuta a populatiei, ariile naturale protejate, zonele impadurite, zonele cu valoare peisagistica deosebita, monumentele istorice, etc;3. Pentru realizarea lucrarilor de constructii, utilizarea unor echipamente/utilaje si vehicule de transport care utilizeaza carburanti ecologici precum biodiesel, biogaz, gaze naturale comprimate (GNC) sau gaz petrolier lichefiat (GPL), echipate cu filtre sau motoare de ultima generatie care respecta standardele de emisii EURO in vigoare;4. Promovarea proiectelor si utilizarea sistemelor de transport urban inteligent si a transportului nemotorizat;
2.	Schimbari climatice	<ol style="list-style-type: none">5. Includerea in etapele de planificare si proiectare a investitiilor a cerintelor din Strategia nationala privind schimbarile climatice si cresterea economica bazata pe emisii reduse de carbon si Planul national de actiune privind schimbarile climatice;6. Includerea la nivel de proiect a unor masuri de rezilienta la fenomenele meteo extreme;
3.	Transport durabil	<ol style="list-style-type: none">7. Stabilirea inca din faza de proiect a responsabilitatilor privind intretinerea corespunzatoare a infrastructurii de transport si a dotarilor aferente in timpul exploatarei;8. Promovarea unor tehnologii si materiale pentru infrastructura rutiera rezistente la fluctuatiile de temperatura si la actiunea torentilor;9. Includerea la nivel de proiect a facilitatilor pentru prevenirea inundatiilor: podeturi, rigole si canale;

Nr. crt.	Aspecte de mediu	Masuri propuse pentru implementarea POR NE 2021-2027
		10. Proiectele de infrastructura rutiera vor contine masuri privind protectia impotriva alunecarilor de teren/eroziunii terenurilor si a poluarii solului;
4.	Apa	<p>11. Pentru toate proiectele care au legatura cu apa (amplasament, sursa de apa, consumuri de apa) beneficiarii se vor adresa autoritatilor de gospodarie a apelor din fiecare judet, in scopul stabilirii conformarii proiectului cu prevederile legislatiei in domeniu;</p> <p>12. Toate proiectele trebuie sa includa masuri pentru colectarea, tratarea apelor impurificate si evacuarea efluentului epurat;</p> <p>13. Pentru activitatile care pot determina modificarea/perturbarea cursurilor de apa, proiectele tehnice propuse trebuie sa adopte cele mai bune metode de proiectare si constructie care sa limiteze impactul potential asupra corpurilor de apa;</p>
5.	Managementul deeurilor	<p>14. Toate proiectele trebuie sa prezinte masurile pentru gestionarea corespunzatoare a deeurilor atat in faza de constructie cat si in cea de exploatare, conform cerintelor OUG 92/2021 privind regimul deeurilor;</p> <p>15. Aplicarea ierhiei deeurilor in functie de ordinea prioritatilor (prevenirea generarii, gestionare eficienta prin pregatirea pentru reutilizare, reciclare, valorificare energetica, eliminare) este obligatorie;</p>
6.	Sol	<p>16. La realizarea proiectelor se vor limita pe cat posibil suprafetele de teren ocupate temporar sau permanent;</p> <p>17. Toate proiectele vor prezenta masuri pentru reconstructia ecologica a terenurilor afectate temporar la finalizarea lucrarilor de executie si redarea acestora folosintelor initiale;</p> <p>18. Pentru toate amplasamentele propuse se vor realiza studii geotehnice, geologice si hidrogeologice in vederea identificarii solutiilor de proiectare optime;</p>
7.	Calitatea vietii	<p>19. Evitarea pe cat posibil a zonelor cu densitate crescuta a populatiei la alegerea amplasamentelor proiectelor de infrastructura si a organizarii de santier necesare pentru realizarea lucrarilor de constructii;</p> <p>20. Consultarea hartilor strategice de zgomot si a planurilor de actiune existente pentru zona de amplasare a proiectelor cu potentiale surse de zgomot;</p> <p>21. Proiectele cu surse de zgomot vor contine masuri pentru diminuarea nivelului de zgomot;</p> <p>22. Respectarea prevederilor planurilor de urbanism general si a celor zonale;</p>
8.	Peisaj natural Patrimoniul cultural	23. Evitarea pe cat posibil la alegerea amplasamentelor proiectelor, inclusiv a organizarii de santier, a zonelor

Nr. crt.	Aspecte de mediu	Masuri propuse pentru implementarea POR NE 2021-2027
		<p>cu valoare peisagistica deosebita, ariilor naturale protejate, zonelor cu patrimoniu arheologic;</p> <p>24. Respectarea planurilor judetene de amenajare a teritoriului;</p> <p>25. Amplasamentele pentru noile obiective prevazute prin derularea proiectelor finantate prin POR vor fi stabilite in afara siturilor arheologice si fara afectarea zonelor in care se afla monumente desemnate conform Listei Monumentelor Istorice (LMI) anexa la Ordinul ministrului culturii nr. 2828/2015;</p> <p>26. In zonele in care vor fi identificate situri arheologice, activitatile de santier se vor sista temporar si se va instiinta Directia Judeteana de Cultura; continuarea lucrarilor se va realiza numai cu acordul acestei autoritati;</p> <p>27. Actiunile sprijinite prin POR NE care prevad restaurarea, consolidarea, protectia si conservarea monumentelor istorice se vor derula dupa consultarea Directiei Judetene pentru Cultura;</p>
9.	Consevarea/utilizarea eficienta a resurselor naturale	<p>28. Proiectele aferente Prioritatii 1, obiectivul specific a (iii)-impulsionarea cresterii si competitivitatii IMM-urilor, vor cuprinde o estimare a consumurilor de materii prime si utilitati si o descriere a modului de implementare a principiilor economiei circulare;</p> <p>29. Proiectele trebuie sa cuprinda masuri pentru prevenirea deteriorarii mediului si a supraexploatarei resurselor naturale (inclusiv a resurselor de apa, terenuri si sol), economie circulara, reducerea consumului de materii prime si utilitati;</p> <p>30. Investitiile care includ dotari pentru alimentarea cu apa vor avea prevazute masuri pentru eficientizarea consumurilor de apa;</p>
10.	Biodiversitate	<p>31. Pentru proiectele susceptibile de a avea un impact negativ asupra ariilor naturale protejate (aplasate in zona sau in vecinatatea ariilor naturale protejate), este obligatorie implementarea masurilor de protectie / reducere a efectelor potential negative asupra obiectivelor de conservare pentru care au fost desemnate ariile naturale protejate, rezultate din derularea procedurii de evaluare adecvata;</p> <p>32. Alegerea amplasamentelor proiectelor, inclusiv a organizarii de santier se va face cu evitarea pe cat posibil a ariilor naturale de protectie avifaunistica si a habitatelor incluse in retea Natura 2000 si a celor protejate prin conventiile internationale, inclusiv coridoarele ecologice;</p>

Nr. crt.	Aspecte de mediu	Masuri propuse pentru implementarea POR NE 2021-2027
		33. Alegerea traseelor noi de drumuri judetene/variante de ocolire, inclusiv a organizarii de santier se va face cu evitarea pe cat posibil a zonelor impadurite;
11.	Eficienta energetica	34. La fiecare proiect adresat prin POR care necesita energie si/sau agent termic se va prezenta sursa de energie utilizata; se vor promova sursele regenerabile de energie in detrimentul combustibililor conventionali; 35. Pentru proiectele de reabilitare cladiri in scopul cresterii eficientei energetice, depuse in cadrul Prioritatii P3 (eficienta energetica), obiectiv specific b (i) Promovarea eficientei energetice si reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera, se va estima <u>reducerea de consum energetic realizata prin proiect</u> ;
12.	Cresterea gradului de constientizare asupra problemelor de mediu	36. Derularea de catre beneficiarii proiectelor a unor campanii prealabile etapei de proiectare, cu scop de informare a factorilor interesati cu privire la proiectele ce urmeaza sa fie finantate prin POR NE, pe aspecte de mediu.

C. **Masuri specifice pentru conservarea si protejarea biodiversitatii** (*conform Studiului EA pentru POR NE 2021-2027)

Potentialele proiectele specificate in POR NE 2021-2027 vor parcurge etape succesive de planificare, proiectare si implementare, la nivelul carora este necesara considerarea implementarii urmatorului set de masuri, pentru evitarea si reducerea impactului asupra retelei nationale de situri Natura 2000.

Masurile propuse sunt formulate intr-o maniera generala pentru a acoperi cerintele varietatii de proiecte propuse spre finantare in cadrul POR NE 2021-2027.

Tabel 2 Masuri de reducere a impactului asupra ariilor naturale protejate

Cod masura	Masura	Rezultate asteptate
M1.	Evaluarea strategica de mediu, evaluarea impactului asupra mediului si evaluarea adecvata trebuie demarate inca din primele faze de proiectare, in etapa analizei multicriteriale si continuate pe tot parcursul dezvoltarii si implementarii proiectelor, in special in cazul acelor propuneri de proiect ce pot genera efecte asupra siturilor Natura 2000. (<i>Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice si private asupra mediului.</i>);	Eficientizarea costurilor de de proiectare asociate proiectelor
M2.	Pentru toate proiectele noi ce presupun constructii in interiorul sau imediata vecinatate a siturilor Natura 2000, prin Studiul de Evaluare Adecvata se stabilesc masuri de reducere a impactului. Aceste masuri trebuie sa fie: 1.sa fie parte integranta din PP propus;	Eficientizarea masurilor de reducere a impactului asupra ariilor Natura 2000 propuse prin Studiile de Evaluarea adecvata

	<p>2.sa se adreseze direct impactului;</p> <p>3.sa fie prezentate in detaliu cu o explicatie bazata pe dovezi stiintifice privind modul in care acestea vor elimina sau vor reduce efectele negative identificate;</p> <p>4.sa fie functionale la momentul producerii impactului negativ;</p> <p>5.sa aiba la baza cele mai recente date stiintifice din teren. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);</p>	
M3.	<p>In proiectarea proiectelor propuse prin POR NE 2021-2027 este necesara evidentierea clara a cuantumului financiar necesar prin care masurile de reducere pot fi asigurate pe termen scurt, mediu si lung.</p> <p>Titularul proiectului este responsabil de monitorizarea implementarii masurilor de reducere pana in momentul cand acestea devin functionale si de transmiterea unui raport privind implimentarea si functionarea acestor masuri autoritatii competente pentru protectia mediului conform acordurilor de mediu. (cf. L. 292/2018);</p>	Eficientizarea costurilor de masurilor relevante si aplicabile de reducere a impactului
M4.	<p>Evaluarea de mediu si evaluarea adecvata trebuie sa cuprinda si un plan al masurilor de reducere a impactului in ceea ce priveste calendarul de implementare si persoana juridica sau fizica responsabila de monitorizarea si implementarea masurilor de reducere a impactului. In cazul in care in cadrul activitatii de monitorizare a implementarii masurilor de reducere a impactului apar elemente noi care nu au fost luate in calcul initial, vor fi intreprinse actiuni care sa remedieze aceste aspecte. (cf. L. 292/2018);</p>	Evitarea aparitiei impacturilor
M5.	<p>Reducerea la minim a activitatilor conexe/suplimentare care vor fi generate ca urmare a implementarii proiectelor propuse in interiorul si imediata vecinatate a siturilor Natura 2000 si, mai ales, evitarea propunerii acestora in interiorul zonelor sensibile (habitate Natura 2000, zone critice pentru speciile de interes comunitar. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);</p>	Reducerea impactului asupra habitatelor
M6.	<p>Pentru reducerea la minim a suprafetelor afectate, in timpul lucrarilor de constructii, recomandam ca organizariile de santier, gropile de imprumut, depozitele de materiale etc., sa fie amplasate in afara siturilor Natura 2000 (sa nu fie amplasate pe suprafete ocupate cu habitate Natura 2000 sau zone criticepentru speciile de interes comunitar). (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);</p>	Reducerea impactului asupra habitatelor si speciilor
M7.	<p>Pentru toate proiectele potentiale se recomanda asigurarea unui management adecvat al deseurilor, in timpul perioadei de constructie, cu eliminarea periodica a acestora, preferabil fara a utiliza depozite intermediare. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);</p>	Reducerea impactului asupra habitatelor si speciilor

M8.	Pentru toate proiectele ce presupun lucrari de refacere a amplasamentelor (inierbati, plantari, reimpaduriri, reabilitari etc.) vor trebui sa previna utilizarea speciilor alohtone, precum si instalarea unor specii invazive in zonele afectate temporar de lucrarile de constructii si supuse ulterior unor actiuni de refacere. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);	Reducerea impactului asupra habitatelor si speciilor
M9.	In cadrul viitoarelor proiecte se recomanda includerea unor solutii tehnice pentru evitarea unor eventuale contaminari prin infiltratii, scurgeri necontrolate sau transportul sedimentelor de catre curentii de apa, in corpurilor de apa (subterane si de suprafata) din interiorul sau imediata vecinatate a siturilor Natura 2000, precum si in amonte de cusurile de apa de suprafata (ape pluviale netratate incarcate cu suspensii, produse petroliere, saruri etc., poluari accidentale urmate de scurgeri de substante periculoase pentru mediu etc.). (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);	Reducerea impactului asupra habitatelor si speciilor
M10.	Includerea unor masuri pentru evitarea instalarii speciilor invazive, precum si controlul acestora in lungul infrastructurilor/obiectivelor de investitii nou create, in responsabilitatile beneficiarilor proiectelor propuse. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);	Controlul speciilor invazive
M11.	Pentru proiectele potientiale in interiorul sau vecinatatea siturilor Natura 2000, ce au potential de a limita tranzitul sau migratia speciilor (in principal infrastructurile de transport, dar nu numai) vor fi identificate solutii tehnice fezabile, bazate pe studii si investigatii riguroase in teren, si propuse solutii de tip constructiv (viaducte, tuneluri, subtraversari, supratraversari - ecoducte, pasaje etc.) care sa asigure cel mai ridicat grad de permeabilitate si evitarea intreruperii conectivitatii intre habitatele speciilor de interes comunitar (urmand principiul general: infrastructura de transport nu trebuie sa intrerupa conectivitatea infrastructurii ecologice). (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);	Asigurarea permeabilitatii si conectivitatii pentru speciile de interes comunitar
M12.	Se recomanda evitarea oricaror modificari asupra regimului de curgere al apei, asupra albiei, malurilor sau substratului, care ar putea afecta semnificativ speciile de interes comunitar strict dependente de apa (in principal speciile de pesti, amfibieni, bivalve etc.), prin realizarea de constructii sau alte interventii la nivelul corpurilor de apa de suprafata (de exemplu, in cazul lucrarilor de protectie impotriva inundatiilor, pentru lucrarile de regularizare se recomanda reducerea la minim, la strictul necesar, al taierilor de coturi care pot schimba regimul de curgere al raului prin marirea pantelor, si implicit a vitezelor de curgere etc);	Evitarea impactului asupra componentelor acvatice

M13.	Pentru toate proiectele potentiale in interiorul sau imediata vecinatate a siturilor Natura 2000, este necesara aplicarea unor solutii tehnice pentru limitarea cresterii nivelului de zgomot, in special la nivelul zonelor critice pentru speciile de interes comunitar, atat la nivelul infrastructurii existente, cat si pentru toate proiectele potentiale (de ex., ca o abordare precauta, valoarea de maxim 40 dB incluzand zgomotul de fond si cel generat de proiect, trebuie luata in calcul la nivelul zonelor critice pentru speciile protejate din interiorul siturilor Natura 2000), astfel incat sa nu existe pierderi din teritoriile/habitatele favorabile acestor specii. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021);	Reducerea perturbării activitatilor datorata zgomotului speciilor
M14.	Pentru toate proiectele potentiale in interiorul sau vecinatatea siturilor Natura 2000, este necesara implementarea unor programe multianuale de monitorizare pentru evaluarea impactului rezidual, precum si a succesului masurilor de evitare/reducere a impactului asupra ariilor naturale protejate /compensare implementate. (cf.ORD.19/2010/ ORD.262/2021)	Controlul impacturilor generate de obiectivele de investitii propuse asupra retelei Natura 2000

D. Masuri compensatorii

POR NE genereaza cadrul legal strategic pentru aprobarea si deschiderea unor axe/linii de finantare.

Implementarea PROGRAMULUI OPERATIONAL REGIONAL POR NE 2021-2027 nu genereaza un impact negativ, nefiind necesara continuarea etapelor evaluarii de mediu cu etapa solutiilor alternative si stabilirea masurilor compensatorii.

Stabilirea solutiilor alternative si ulterior stabilirea masurilor compensatorii se poate realiza in cadrul analizei PROIECTELOR care deriva din implementarea POR NE 2021-2027, in cadrul procedurilor de evaluare a impactului asupra mediului (conform Ord. 262/2020).